

Seçili Ülkeler Üzerine Haftalık Menşe Ülke Bilgisi (MÜB) Güncellemesi**12 – 18 Nisan 2025****İçindekiler**

Demokratik Kongo Cumhuriyeti.....	2
Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar	2
Sivil Toplum Kuruluşları.....	3
Medya	4
Irak.....	5
Devlet Kurumları	5
Sivil Toplum Kuruluşları.....	5
Medya	5
İran	7
Sivil Toplum Kuruluşları.....	7
Medya	7
Yargı Organları	7
Somali	8
Sivil Toplum Kuruluşları.....	8
Medya	8
Sudan	10
Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar	10
Medya	11
Araştırma Kurumları.....	11

Demokratik Kongo Cumhuriyeti

Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar

- Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), *Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin Doğusunda ve Komşu Ülkelerde Yerinden Edilme; İki Aylık Etki Raporu; Şubat – Mart 2025, 17 Nisan 2025:*

<https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/2025-04/DRC%20Two-month%20Impact%20Report%201.pdf>

Ocak 2025'ten bu yana, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusunda yeniden baş gösteren çatışmalar, özellikle Kuzey ve Güney Kivu vilayetlerinde olmak üzere insani durumda ciddi bir kötüleşmeye ve toplu yerinden edilmeye yol açmıştır. Ocak ayında Goma'da başlayan yoğun çatışmalar tüm bölgeye yayılarak yüz binlerce kişilik nüfus hareketlerine ve koruma ortamında ciddi bir gerilemeye yol açmıştır.

Demokratik Kongo Cumhuriyeti içerisinde, nüfus hareketleri son derece akışkan seyretmiş, aynı anda ülke içinde yerinden edilme ve geri dönüş hareketleri yaşanmıştır. Kuzey ve Güney Kivu'da 4 milyon kişinin yerinden edildiği öngörülmektedir. Ülke içinde yerinden edilme hareketlerini ve geri dönüşleri takip faaliyetleri yürütülmekte olsa da istikrarsız güvenlik durumu ve insani erişimde karşılaşılan zorluklar, yerinden edilmeye ilişkin bütüncül bir tablo oluşturmayı zorlaştırmaktadır. Aynı zamanda, ülke içinde yerinden edilmiş kişi yerleşimlerinin pek çoğu kasıtlı bir şekilde yıkılmıştır. Kamp Koordinasyonu ve Kamp Yönetimi Küresi, çoğunluğu Kuzey Kivu'da olmak üzere 900,000'e yakın kişinin ülke içinde yerinden edilmiş kişi kamplarının kasıtlı olarak boşaltılması ya da yıkılması nedeniyle zorla yerinden edildiklerini öngörmektedir.

- Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), *Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde sel taşkınları ve çatışmalar, endişe verici bir insani krizi tetikliyor, 15 Nisan 2025:*

<https://www.unhcr.org/news/briefing-notes/floods-and-conflict-fuel-alarming-humanitarian-emergency-dr-congo>

Geçtiğimiz haftalarda şiddetli yağmurların tetiklediği ciddi sel taşkınları, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin Tanganyika bölgesinde neredeyse 10,000 kişiyi yerinden etmiştir. Gelişmelerin yaşanmaya devam ettiği bu acil durum, sel gibi aşırı iklim şoklarının devam eden çatışmaların ve toplu yerinden edilmenin yol açtığı acıları yoğunlaştırdığı Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin karşı karşıya olduğu çifte krizi gözler önüne sermektedir.

Sel taşkını, halihazırda muazzam bir yük altında olan topluluğu derinden sarsmıştır. Ocak ayından bu yana, Tanganyika'ya Güney Kivu'daki şiddetten kaçan 50,000 civarında ülke içinde yerinden edilmiş kişi gelmiştir. Pek çoğu, kaçmadan önce bölgede bulunan ve artık hasarlı ya da yıkılmış evlere, kiliselere ve okullara sığınmaktaydı. Taşkınlar, manyok, darı ve fıstık gibi kilit mahsul ürünlerini ortadan kaldırarak ülkede halihazırda ciddi düzeydeki gıda güvensizliği durumunu daha da kötüleştirmiştir.

Son değerlendirmelere göre dört bölgede (Güney Kivu, Kuzey Kivu, İturi ve Tanganyika) devam eden çatışmalardan devam eden 2.3 milyon kişi, derhal harekete geçilmezse önümüzdeki aylarda hayati tehdit oluşturacak açlıkla karşı karşıyadır.

- Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), *Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin Doğusu: Yerinden edilme üzerine infografik (14 Nisan 2025 itibarıyla), 15 Nisan 2025:*

<https://data.unhcr.org/en/documents/download/115747>

2024 yılının bitiminden bu yana, Güney ve Kuzey Kivu'da güvenlik durumları hızla kötüleşmektedir. Sivil can kayıpları, toplu yerinden edilme ve Uluslararası İnsani Hukuk ihlalleri bildirilmiştir. Yağmalama ve kısıtlı erişim insani operasyonları büyük ölçüde baltalamış, pek çok kişiyi temel hizmetlerden yoksun bırakmıştır. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), sivillerin güvenliğine, insani erişime ve güvenlik arayışıyla özgürce hareket etme hakkına saygı duyulması çağrısında bulunmaktadır. 14 Şubat 2025 tarihinden bu yana, Burundi'ye geçen sığınmacı sayısında ciddi bir artış yaşanmış, 14 Nisan 2025 itibarıyla uluslararası korumaya ihtiyaç duyan 70,000 fazla yeni geliş kaydedilmiştir. Burundi hükümetine destek sağlamak amacıyla UNHCR, ortaklarıyla birlikte güvenlik arayışıyla ülkeye gelen insanların ilk kayıt ve takip eden prosedürleri beklerken ihtiyaç duydukları desteği alabilmeleri için çalışmaktadır. Kriz öncesinde, Demokratik Kongo Cumhuriyeti 6.7 milyon ülke içinde yerinden edilmiş kişinin yanı sıra 520,000 mülteciye ev sahipliği yapmaktaydı ve ülke dışında 1.1 milyon Kongolu mülteci bulunmaktaydı.

- **Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), Bölgesel Kurum Dışı Güncelleme #11; Güney Afrika Bölgesi; Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin Doğusunda Durum, 12 Nisan 2025:**

<https://reliefweb.int/attachments/09463243-a78f-4284-801e-cd91ae0e3781/11%20DRC%20Situation%20External%20Update%20%2311.pdf>

Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusunda durum, son derece istikrarsız seyretmektedir. Özellikle Kuzey Kivu'daki Masisi bölgesinde ve Güney Kivu'daki Kalehe bölgesinde istikrarsızlık kaydedilmiştir. Kuzey Kivu'nun Masisi bölgesindeki durum özellikle istikrarsız seyretmış, düzensiz çatışmalar ve sivil nüfusu hedef alan pusular belgelenmiştir. Bu durum, bölgesel nüfus hareketlerini tetiklemiştir. Bu gelişmeler, silahlı grupların Masisi kasabasında ve Kishanaga eksenlerinde konuşlandığının ve bu nedenle 23 Mart Hareketi (M23) ile Demokratik Kongo Cumhuriyeti Silahlı Kuvvetleri (FARDC)/müttefiki unsurlar arasında yeniden çatışmalar başlaması riskinin arttığının bildirildiği bir dönemde yaşanmaktadır. M23 unsurlarının, 8 Nisan 2025 tarihinde, Masisi kasabasına 20 km mesafedeki Nyabiondo köyüne gelerek pek çok sivilin yeniden çatışma yaşanması korkusuyla bölgeyi terk etmesine yol açmıştır. Masisi kasabasının kuzeyinde yaşanan çatışmaların ardından çok sayıda sivilin yerinden edildiği bildirilmiştir.

Milli Mülteciler Komisyonu'na göre Mart ayı sonundan bu yana, Burundi'den Uvira'ya ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusundaki çevre bölgelere yaklaşık 24,000 gönüllü spontane geri dönüş yaşanmıştır.

Sivil Toplum Kuruluşları

- **International Medical Corps, Demokratik Kongo Cumhuriyeti Doğusunda Yoğunlaşan Çatışmalar Durum Raporu #3, 16 Nisan 2025:**

https://internationalmedicalcorps.org/wp-content/uploads/2025/04/IntlMedCorps-DRC_M23_SitRep03.pdf

9 Nisan 2025 tarihinde, 23 Mart Hareketi (M23) ayaklanmacı grubu liderler Demokratik Kongo Cumhuriyeti hükümet temsilcilerinin, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusundaki çalkantıları dindirme umuduyla Katar'ın Doha kentinde bir araya gelerek bir haftalık barış görüşmelerini başlatması beklenmekteydi. Ancak, görüşmeler bir kez daha iptal edilmiştir. Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusundaki Kuzey ve Güney Kivu bölgelerinde aylarca süren silahlı çatışmaların ardından gerginlik de yüksek seyretmektedir. Çatışmalar, bölgede uzun yıllardır kronik bir sorun olsa da M23'ün, doğu şehirleri Minova, Saké ve Kuzey Kivu başkenti Goma'yı resmen işgal etmesiyle Ocak 2025'te ciddi bir yoğunlaşma yaşanmıştır. İşgallerin ardından M23, Güney Kivu'da bugüne kadar

görülmemiş bir ilerleme kaydetmiş, Kalehe şehrini, Kavumu havalimanını ve Güney Kivu'nun başkenti Bukavu'yu Şubat ayında işgal etmiştir. M23'ün, Bukavu'nun kontrolünü alması ve elden bırakmaması, hükümet ve ordunun M23'ü geri püskürtme kapasitesine ilişkin daha ciddi zorluklara işaret etmektedir.

M23 ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin komşusu Ruanda arasındaki bağlar, iki ülke arasındaki gerginlikleri artırmıştır. Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Ruanda'nın büyükelçilik çalışanlarını sınır dışı ederken kendi büyükelçilik çalışanlarını da Ruanda başkentinden geri çağırmıştır. Bu gerginlikler yoğunlaşırken, Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve Ruanda arasındaki düşmanlık, Uganda ve Burundi dahil olmak üzere Sahra altı Afrika bölgesinin merkezinde istikrarsızlığa yol açma tehdidi oluşturmaktadır.

Medya

- **Africa News, *Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusundaki acımasız saldırılarda en az 50 kişi öldü*, 14 Nisan 2025:**

<https://www.africanews.com/2025/04/14/at-least-50-dead-in-violent-attacks-in-eastern-drc/>

Yetkililerin 12 Nisan 2025 tarihinde belirttiği üzere, Kongo'nun çatışmalarla çalkalanan doğu kesiminde yaşanan hafta sonu saldırılarında en az 50 kişi hayatını kaybetmiştir. Hükümet, bölgede hızla tırmanan şiddet olaylarında suçu Ruanda destekli ayaklanmacılara atarken Kongo ordusu, saldırılarda herhangi bir rolü olduğunu reddetmiştir.

Bunun yanı sıra, Kongo silahlı kuvvetleri yanında savaşan Wazalendo milisinin bir kolu, Goma şehrinde yaşanan şiddet olaylarının sorumluluğunu üstlenmiştir. Bölgenin en büyük şehri olan ve M23 kontrolü altındaki Goma'da ve çevresinde bölge sakinlerince bildirilen yeniden baş gösteren şiddet olayları, bölgede savaş çıkacağı yönünde korkulara yol açan çatışmalarda hem Basra Körfezi ülkesi Katar hem de Afrika ülkeleri tarafından devam eden barış girişimlerine yönelik bugüne kadar görülen en büyük tehdit olmuştur.

Irak

Devlet Kurumları

- **Alman Federal Göç ve Mülteciler Dairesi (BAMF), *İltica ve Göç Bilgi Merkezi Bilgilendirme Notları*, 14 Nisan 2025:**

https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/EN/Behoerde/Informationszentrum/BriefingNotes/2025/briefingnotes-kw16-2025.pdf?__blob=publicationFile&v=2

Irak güvenlik kuvvetleri, Irak-Şam İslam Devleti'ne (İŞİD) karşı sürdürdükleri operasyonlar kapsamında terör örgütünün peşinden gitmeye ve örgüte soruşturma baskısı uygulamaya devam etmektedir. 12 Nisan 2025 tarihinde, Kürt Bölgesi Peşmerge Bakanlığı, Diyala vilayetinde tamamlanan bir operasyon kapsamında İŞİD'e ait birden fazla sığınak ve kampın yok edildiğini açıklamıştır. 13 Nisan 2025 tarihinde, Irak hava kuvvetleri, İŞİD'in Selahaddin vilayetindeki sığınaklarına saldırılar gerçekleştirmiştir.

Sivil Toplum Kuruluşları

- **Irak'ta Barışı Sağlama Merkezi (EPIC), *Irak Güvenlik ve İnsani İzleme (ISHM): 10 – 17 Nisan 2025*, 17 Nisan 2025:**

<https://enablingpeace.org/ishm490/>

15 Nisan 2025 tarihinde, Bağdat'taki güvenlik kaynakları, başkentin batısındaki Abu Ghraib ilçesinde iki aşiret arasında şiddetli çatışmalar yaşandığını belirtmiştir. Kaynakların eklediği üzere otomatik silahların kullanıldığı çatışmada bir kişi ölmüş, üç kişi de yaralanmıştır.

Göç ve Yerinden Edilmiş Kişiler Bakanlığı sözcüsünün açıkladığı üzere 16 Nisan 2025 tarihinde, Irak makamları, 238 haneden oluşan 856 Iraklının, kuzeydoğu Suriye'deki al-Hol kampından ülkeye geri dönüşünü sağlamıştır. Irak-Şam İslam Devleti'yle (İŞİD) bağlantılı olduğu düşünülen geri dönen aileler, menşe ilçelerine geri dönmeden önce tarama ve rehabilitasyon süreçlerinden geçmek üzere Ninova'daki al-Amal Merkezi'ne (al-Jedaa kampı olarak da bilinmektedir) gönderilmiştir. Bu, kamptaki tüm Irak vatandaşlarının ülkeye geri getirilmesi programının bir parçası olarak al-Hol kampından Irak'a geri getirilen 25. gruptur. Sözcü, bu grupla birlikte geri dönenlerin sayısı yaklaşık 15,000'e çıktığını, bir 15,000 kişinin daha al-Hol'de geri dönmeyi beklediğini eklemiştir.

Medya

- **Rudaw, *Irak saldırısı, Selahaddin'de İŞİD üyesi olduğundan şüphelenilen kişileri öldürdü*, 14 Nisan 2025:**

<https://www.rudaw.net/english/middleeast/iraq/14042025>

Bağdat, cihatçı kalıntılarına yönelik operasyonlarını sürdürürken ordunun 13 Nisan 2025 tarihinde açıkladığı üzere, Irak-Şam İslam Devleti (İŞİD) üyesi olduğundan şüphelenilen kişiler, Selahaddin vilayeti kırsalındaki sığınaklarını hedef alan bir Irak hava saldırısında öldürülmüştür. Orduya ait Güvenlik Medya Hücresi, Irak hava kuvvetlerinin "F-16 savaş jetleriyle iki sığınağı hedef alan bir hava saldırısı gerçekleştirerek sığınak içerisindeki İŞİD teröristlerini öldürdüğünü ve ekipmanları, lojistik materyalleri ve iletişim araçlarını yok ettiğini" belirtmiştir. Açıklamada, öldürülenlerin net sayısına yer verilmemiştir.

- **The New Arab, *Irak Başbakanı, Samarra'daki acımasız mezhep cinayetine ilişkin soruşturma başlattı*, 14 Nisan 2025:**

<https://www.newarab.com/news/iraqi-pm-orders-probe-over-sectarian-killing-samarra>

Irak makamları, kamuoyunda öfkeye yol açan ve ülkede güvenlik ile mezhepsel gerilimlere ilişkin endişeleri artıran acımasız bir cinayeti soruşturma konusunda artan baskı altındadır.

Söz konusu trajik olayda, Sünni mezhebine mensup 24 yaşındaki Ziad Tariq Khawaf'ın cansız bedeni, Selahaddin vilayetinin Samarra ilinde polis tarafından bulunmuştur. Kurban, cansız bedeninin bulunmasından üç gün önce kaçırılmıştır. Babası, basın organlarına Khawaf'ın 7 Nisan 2025 tarihinde, bir hükümet kontrol noktasıyla Mukteda es-Sadr ile bağlantılı Saraya Al-Salam milisi tarafından kontrol edilen bir kontrol noktası arasında kaybolduğunu söylemiştir. Babası ayrıca, oğlunun bedeninin ciddi yanıklar, silah yaraları ve burnunun ve kulaklarının kesilmesi ve yüzünün aşındırıcı bir sıvıyla (büyük ihtimalle asit) yakılması şeklinde mutilasyon dahil olmak üzere işkence belirtileri de gösterdiğini eklemiştir. Cinayet, kamuoyunda öfkeye yol açmış, bölge liderleri hem güvenlik kuvvetlerini hem de hükümeti bu tür suçları engelleyememekle ve failleri sorumlu tutamamakla suçlamıştır.

İran

Sivil Toplum Kuruluşları

- **Kürt İnsan Hakları Ağı (KRHN), İran, uyuşturucu suçlarından üç mahkûmu idam etti, 16 Nisan 2025:**
<https://kurdistanhumanrights.org/en/news/2025/04/16/iran-executes-three-prisoners-for-drug-related-charges-2>

Kürt İnsan Hakları Ağı'nın (KRHN) öğrendiği üzere İran makamları, Kirmanşah vilayetinde uyuşturucu suçlarından hüküm giyen üç mahkûmu idam etmiştir. Altı yıl önce tutuklanan Kirmanşahlı Ali Faza Doustiani, 15 Nisan 2025 tarihinin erken saatlerinde, Kerec Merkez Cezaevi'nde idam edilmiştir. Eş zamanlı olarak, Kirmanşahlı Peyman Naderi ve İslamabad Garblı Karim Esmaeili, Bandar Abbas Merkez Cezaevi'nde idam edilmiştir. Naderi ve Esmaeili, sırasıyla iki ve üç yıl önce uyuşturucu suçlarından hüküm giyerek idama mahkûm edilmiştir.

Medya

- **IranWire, Siyasi Mahkûm, İdamlardaki Artışa İlişkin Uyarıda Bulundu, 17 Nisan 2025:**
<https://iranwire.com/en/prisoners/140438-political-prisoner-warns-about-rise-in-executions/>

Siyasi mahkûm Golrokh Iraee, özellikle Hamid Hoseinnejad vakasını vurgulayarak, Evin Cezaevi'ndeki idamlarda artış yaşandığı uyarısında bulunmuştur. Toplumun, tek bir haftada 21 Beluç vatandaşın idamı dahil olmak üzere yakın tarihli idamlara yönelik kayıtsızlığını kınamıştır. "Sanal ortamın şiirleri ve sloganlarıyla övünen uyanmış vicdanları, rejimin cinayetlerine karşı hissizleştik," açıklamasında bulunmuştur. İran İnsan Hakları Özel Raportörü Mai Sato'ya göre İran, Ocak ve Şubat aylarında en az 169 kişiyi idam etmiştir. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi'ne gerçekleştirdiği ilk sunumunda Sato, mevcut temponun sürmesi halinde İran'ın bu yıl 1,000'den fazla infaz gerçekleştirme ihtimali bulunmaktadır.

Yargı Organları

- **Avrupa Birliği Resmî Gazetesi, 14 Nisan 2025 Tarihli ve 2025/774 Sayılı Konsey Uygulama Kararı: İran'daki Duruma İlişkin Olarak Belirli Kişi ve Kuruluşlara Yönelik Kısıtlayıcı Tedbirleri Öngören 2011/235/GBASP Sayılı Kararın Uygulanmasına Dair, 14 Nisan 2025:**
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AL_202500774#ntr1-L_202500774EN.000101-E0001

14 Nisan 2025 tarihinde kabul edilen 2025/774 sayılı Konsey Uygulama Kararı, İran'daki duruma ilişkin olarak belirli kişi ve kuruluşlara yönelik kısıtlayıcı tedbirleri ele almaktadır. Bu karar, söz konusu tedbirleri ilk kez belirleyen 12 Nisan 2011 tarihli 2011/235/GBASP sayılı önceki Konsey Kararına dayanmaktadır.

Belgede, yaptırım uygulanan kuruluşların ve kişilerin listesi yer almaktadır. Yaptırım uygulanan kişiler arasında Tahran Temyiz Mahkemesi 36. Dairesinde görevli bir hâkim, Evin Cezaevi müdürü, Fars Cezaevleri Koruma ve İstihbarat Dairesi Başkanı, Şiraz Temyiz Mahkemesi'nde görevli bir hâkim, Tahran Başsavcısı, Şiraz Devrim Mahkemesi Uzman Savcısı yer almaktadır. Kurumlar arasında ise Şiraz Merkez Cezaevi, ve Şiraz Devrim Mahkemesi 1. Dairesi bulunmaktadır.

Somali

Sivil Toplum Kuruluşları

- **Milli Somalili Gazeteciler Sendikası (NUSOJ), Somali Makamları, İki Kıdemli Gazeteciye Tutuklayarak Basın Özgürlüğüne Yönelik Savaşı Tırmandırdı, 12 Nisan 2025:**

<https://nusoj.org/2025/04/12/somali-authorities-escalate-war-on-media-freedom-with-arrest-of-two-senior-journalists/>

9 Nisan 2025 Çarşamba günü, Somali Federal Polisi memurları, hükümeti açıkça eleştiren bir muhalefet partisi lideriyle gerçekleştirdiği röportaj nedeniyle Mohamud Abdinasir Soofeysane'yi sorgulamak üzere Shabelle Media Network ofisine gitmiştir. O sırada görevde olmayan Soofeysane'ye, 12 Nisan 2025 Cumartesi günü Hamarweyne Polis Karakolu'na gelmesi talimatı verilmiştir. Soofeysane, iyi niyetle talimatı yerine getirerek Direktör Abukar Sheikh Mohamud eşliğinde karakola gitmiştir. Karakola girdiği gibi tutuklanmıştır. Kısa süreli bir sorgunun ardından herhangi bir sebep ya da yasal gerekçe bulunmaksızın Abukar Sheikh Mohamud'u da tutuklamışlardır.

Söz konusu tutuklamalar, medyaya yönelik artan baskının bir parçasıdır. Gazetecilerin mesleki görevlerini yerine getirmeleri, rahatsız edici gerçekleri paylaşmaları ve kamusal söylemi kolaylaştırmaları suç sayılmaktadır. Gözaltına alınmalarının tek nedeni, görüşleri hükümet anlatısıyla uyuşmayan bir siyasi aktörle gerçekleştirdikleri röportajdır. Bu, işlevsel her demokraside bulunması gereken hayati unsurlardan biridir.

Medya

- **British Broadcasting Corporation (BBC), Kilit kasaba için verilen savaş devam ederken ABD-Somali ortak hava saldırısı düzenledi, 17 Nisan 2025:**

<https://www.bbc.com/news/articles/cvg8q644g5eo>

Hükümet, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Somali'nin, 16 Nisan 2025 tarihinde, stratejik önem taşıyan bir merkez kasabası için verilen savaşın parçası olarak İslamcı militanlara karşı bir hava saldırısı düzenlediğini belirtmiştir. Başkent Mogadişu'nun kuzeyindeki Adan Yabaal'a yönelik "sağlam koordinasyonlu" saldırı, Eş-Şebab'ın ordu için kilit bir fırlatma rampası görevi gören bir kasabaya düzenlediği baskından saatler sonra gerçekleştirilmiştir.

Somali Enformasyon Bakanlığı, X üzerinden yaptığı açıklamada, saldırıda öldürülen 12 militan arasında El-Kaide bağlantılı örgütün üst düzey savaşçılarından da bulunduğunu belirtmiştir. Son çatışmalar, geçtiğimiz ay Cumhurbaşkanı Hasan Şeyh Mahmud'un konvoyunun hedef alınması da dahil olmak üzere Somali'de artan militan saldırılarının ışığında cihatçıların yeniden güçleneceğinden korkulan bir dönemde yaşanmıştır.

- **Al Jazeera, Eş-Şebab savaşçıları, merkez Somali'deki stratejik bir kasabaya saldırı, 16 Nisan 2025:**

<https://www.aljazeera.com/news/2025/4/16/al-shabaab-attack-strategic-town-in-central-somalia>

Eş-Şebab silahlı örgütü, Somali'nin merkezinde ve başkent Mogadişu'nun 20 km kuzeyinde bulunan, hükümet güçleri için bir lojistik üs görevi gören Adan Yabaal kasabasının kontrolünü ele geçirdiklerini iddia etmiştir. Anadolu Ajansı'nın alıntılıdığı bir güvenlik güçleri mensubunun belirttiği üzere savaşçılar, 16 Nisan 2025 Çarşamba gününün erken saatlerinde baskınlar gerçekleştirerek orduyu, yoğun çatışmaların ardından geri çekilmek zorunda bırakmıştır. Ancak ordu, raporu yalanlamıştır. Adan Yabaal'da görevli bir ordu mensubu olan Yüzbaşı Hussein Olow, Reuters haber ajansına ordunun, örgütü geri püskürttüğünü aktarmıştır.

- **Africa News, Somali, ulusal seçmen kaydı kampanyası başlattı, 14 Nisan 2025:**

<https://www.africanews.com/2025/04/14/somalia-launches-national-voter-registration-campaign/>

Ulusal Bağımsız Seçim ve Sınırlar Komisyonu Başkanı Abdikarim Ahmed Hassan, kampanya başlangıç töreni sırasında yaptığı açıklamada, seçmen kaydının 15 Nisan 2025 Salı günü başlayacağını ve vatandaşların bu tarihte kayıt merkezlerine başvurmalarının beklendiğini duyurmuştur. Mogadişu sakinleri, neredeyse 50 yıldır ilk defa kayıt merkezlerini ziyaret edecektir. Cumhurbaşkanı Hasan Şeyh Mahmud, 2023 yılında, Somali'yi klan temelli dolaylı oy modelini geride bırakma sözü vermiştir.

Kabine, Afrika Boynuzu ülkesini, 2026 yılında gerçekleştirilmesi planlanan bir kişi bir oy seçim sistemine geçirecek iki yasa tasarısını onaylamıştır. Eski Cumhurbaşkanı Şerif Şeyh Ahmed ve Muhammed Abdullah Muhammed dahil olmak üzere muhalefet liderleri, hükümetin planını reddetmiştir.

Sudan

Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar

- **Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (OHCHR), *Kıtlığın ve çatışmaların yoğunlaştığı Sudan, kötüleşen bir insani felaketle karşı karşıya: Birleşmiş Milletler uzmanları, 14 Nisan 2025:***

<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/04/sudan-faces-worsening-humanitarian-catastrophe-famine-and-conflict-escalate>

Sudan’da çatışmalar ikinci yılına yaklaşırken Birleşmiş Milletler insan hakları uzmanları, yaygın açlık ve akut yetersiz beslenmedeki endişe verici artış karşısında alarma geçmiştir. “Uzmanlar, “Sudan, dünya çapında en yoğun açlık krizini yaşamaktadır,” açıklamasında bulunmuştur. “Derhal insani müdahalede bulunulmaması halinde yüz binlerce kişinin ölme riski bulunmaktadır.”

Çatışmayla bağlantılı kıtlık, toplu yerinden edilme ve aşırı şiddet ve öldürme vakaları, milyonlarca kişinin hayatları üzerinde yıkıcı etkilere yol açmayı sürdürmektedir. 24 Nüfusun neredeyse yarısını oluşturan 24.6 milyon kişi gıda güvensizliği yaşarken, 638,000 kişi felaket düzeyinde açlıkla karşı karşıyadır. Bu, açlıkta düzeyinde rekor teşkil etmektedir. Çocuklar, hava ve kara bombardımanlarının dinmek bilmeyen çapraz ateşine yakalanmaya devam etmekte, korkunç biçimde can vermekte ve güvenliklerine, eğitimlerine ve refahlarına yönelik ağır, sürekli zarara maruz kalmaktadır.

Uzmanlar, çatışmanın daha önce görülmemiş düzeyde yerinden edilmeye yol açtığını, çatışmaların başlangıcından bu yana 8,6 milyon kişi ülke içinde yerinden edilirken neredeyse 4 milyon kişinin sınır ötesine kaçmak zorunda kaldığını belirtmiştir. Sudan’da yerinden edilen nüfus, barınak arayışlarında aşırı düzeyde acıya ve kronik güvensizliğe maruz bırakılmıştır. Ülkedeki yıkıcı iç savaş üçüncü yılına yaklaşırken ise yerinden edilmiş kişilerin koruma ihtiyaçları muazzam bir seviyededir.

- **Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (OHCHR), *Sudan: Sudan Bilgi Toplama Misyonu, çatışma üçüncü yılına girerken Darfur’daki katliamı kınayarak “en karanlık dönemin” henüz yaşanmamış olabileceği uyarısında bulundu, 14 Nisan 2025:***

<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/04/sudan-un-fact-finding-mission-deplores-darfur-killings-conflict-enters-third>

Birleşmiş Milletler Sudan’a Yönelik Bağımsız Bilgi Toplama Misyonu, Darfur’da bulunan yerinden edilme kamplarında hafta sonu 100’den fazla kişinin katledilmesini kınamış ve trajik iç savaş üçüncü yılına girerken halihazırda yıkıcı çatışmaların daha da yoğunlaşabileceği uyarısında bulunmuştur.

15 Nisan 2023 tarihinde, Hartum sakinleri, Sudan Silahlı Kuvvetleri (SAF) ve Hızlı Destek Güçleri (RSF) arasında çıkan ve ülkeye hızla yayılan iç savaşın ilk sinyalleri olan silah ve patlama sesleriyle uyanmıştır. Söz konusu tarihten bu yana binlerce sivil ölürken çok sayıda sivil de tecavüze ve diğer cinsel şiddet türlerine, zorla yerinden edilmeye, açlığa, evlerinin, sağlık tesislerinin, pazar yerlerinin ve diğer sivil altyapı unsurlarının yağmalanmasına ve yıkılmasına maruz bırakılmıştır. Bilinmeyen sayıda Sudanlı da hala kayıptır. İnsani yardım çalışanları ve insan hakları savunucuları ise tehdit edilmeye ve saldırılara maruz bırakılmaya devam etmektedir.

El Faşir’in güneyinde bulunan ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu’na (UNICEF) göre yarısı çocuk 750,000 kişilik tahmini nüfusuyla Sudan’daki en büyük ülke içinde yerinden edilmiş kişi kamplarından biri olan Zamzam’da hayatta kalanlar, gıdaya, suya, ilaca ve harekete erişimlerini ciddi ölçüde kısıtlayan kuşatma benzeri koşullara maruz bırakıldıklarını aktarmıştır.

Medya

- **British Broadcasting Corporation (BBC), 'Ölüm her yerde': Sudan'da kamp sakinleri saldırılardan korunmaya çalışıyor, 14 Nisan 2025:**

<https://www.bbc.com/news/articles/cg41r3w0e19o>

Kamp sakinlerinin BBC'ye aktardığı üzere Sudan'ın iç savaşında yerinden edilmiş yüz binlerce kişiye ev sahipliği yapan bir kampa yönelik yıkıcı saldırılar üçüncü gününde de devam etmiştir. Zamzam kampında durum “felaket” ve “vahim” olarak nitelendirilmiştir. Birleşmiş Milletler, Nisan 2025'in ikinci haftasında, Sudan'ın batıdaki Darfur bölgesinde başlayan bir dizi saldırıda en az 20 çocuk ve bir sağlık ekibi dahil 100'den fazla sivilin öldüğünü bildirmiştir.

El Faşir kentini ve yakındaki iki kampı hedef alan saldırılar, paramiliter Hızlı Destek Güçleri'ne (RSF) atfedilmiştir. 13 Nisan 2025 tarihinde, RSF, Zamzam kampının kontrolünü ele geçirmiş ancak vahşet olayı iddialarını reddetmiştir. Zamzam ve Abu Shouk kampları, pek çoğu kıtlık benzeri koşullar içerisindeki 700,000'den fazla kişiye geçici barınma imkânı sağlamaktadır. Saldırıları, RSF ve Sudan ordusu arasındaki savaşın ikinci yıl dönümüne denk gelmiştir.

Bir aşevinde çalışan Zamzam kampı sakini, çok sayıda gencin hayatını kaybettiğini bildirmiştir. 34 yaşındaki Mustafa, WhatsApp üzerinden gönderdiği sesli mesajda, aşevinde çalışanların ve hastanenin yeniden açılmasıyla ilgilenen doktorların da hayatını kaybettiğini aktarmıştır. Ayrıca amcasının ve kuzeninin de öldüğünü ve sağlık tesislerinde ciddi düzeyde ilaç sıkıntısı yaşanmasının yaraların tedavi edilememesi sonucu ölümlere yol açtığını da ifade etmiştir. Tüm çıkışları kapatılan kamp kuşatılmış vaziyettedir ve mevcut bombardımanın devam etmesi beklenmektedir.

Araştırma Kurumları

- **Silahlı Çatışma Konum ve Olayı Veri Projesi (ACLED), Sudan'da iç savaşın ikinci yılı: SAF nasıl üstünlük sağlamaya başladı, 15 Nisan 2025:**

<https://acleddata.com/2025/04/15/two-years-of-war-in-sudan-how-the-saf-is-gaining-the-upper-hand/>

İç savaşın başlangıcının 23 ay ardından, 21 Mart'ta, Sudan Silahlı Kuvvetleri (SAF) ve müttefikleri, Hartum'un merkezindeki başkanlık sarayıyla çevresindeki bakanlık ve hükümet binalarının kontrolünü ele geçirmiştir. Hızlı Destek Güçleri (RSF), stratejik bir hamle olduğunu belirterek Hartum şehrinin çekilirken SAF, 26 Mart'ta ülkenin üç şehirden oluşan başkentini kontrolünü tamamen ele geçirdiğini açıklamıştır. Hartum'un geri alınması, Sudan iç savaşında bir dönüm noktası teşkil etmektedir: SAF, özellikle merkez Sudan'da olmak üzere üstünlük sağlamıştır.

12-18 Nisan 2025 tarihleri arasında, Orta Afrika Cumhuriyeti üzerine güvenilir kaynaklardan yapılan araştırmalarda, bu derlemeye dâhil edilecek güncel MÜB’e rastlanılmamıştır.

Yasal Uyarı:

Mevcut derleme, seçili ülkelerin vatandaşlarına yönelik mülteci statüsü belirlemeye ilişkin hususlarda UNHCR Türkiye tarafından toplanan menşe ülke bilgilerini (MÜB) derlemektedir.

Derleme kamuya açık bilgilere, çalışmalara ve yorumlara dayanmaktadır. Derleme açıklayıcı nitelikte olmakla birlikte ne kamuya açık alanda mevcut olan bilgilerin tamamını kapsamakta ne de insan hakları koşullarına ilişkin genel bir rapor olması amaçlanmaktadır. Rapor, herhangi bir bireysel mülteci talebinin esasları konusunda nihai değildir. Tüm kaynaklar alıntılanmış ve tamamıyla referans verilmiştir. Kullanıcılar alıntı yapılan belgelerin tam metnine bakmalı ve bireysel başvurulardan kaynaklanan belirli araştırma konularına atıfta bulunarak kaynak materyalin güvenilirliğini, ilgililiğini ve güncelliğini değerlendirmelidir.